

פתרון הבחינה

עברית ב

קיץ תשע"ח, 2018, שאלונים: 11108, 211

מוגש ע"י צוות המורים של "יואל גבע"

הערות:

1. התשובות המוצגות כאן הן בגדר הצעה לפתרון השאלון.
2. תיתכנה תשובות נוספות, שאינן מוזכרות כאן, לחלק מהשאלות.

פרק ראשון- הבנה והבעה

בפרק זה הנבחנים נדרשו לענות על כל השאלות 1-4.

חלק א': הבנה

שאלה מספר 1

התופעה היא: ערכם של הוותק ושל ניסיון החיים אבד ואיננו, והם הוחלפו בכישורים מקצועיים. שתי סיבות לתופעה זו:

סיבה ראשונה - ותק נתפס כיום כאובדן התמימות: בעל ותק נחשב לספקן, ביקורתי וזהיר. תכונות אלו אינן מוערכות היום, ואת מקומן תפסו הילדות, הילדותיות, וההתנסות הראשונית. סיבה שנייה – ותק נתפס בימים אלה כמילה נרדפת ל שחוק או עייף. לאור זאת, קיימת העדפה ברורה לאדם ללא ותק, כיוון שהוא נתפס כאדם רען ומלא אנרגיה.

שאלה מספר 2

כותבי טקסטים 2 ו-3 יתנגדו לדברים המצוטטים מטקסט 1. שני הכותבים ייטענו שהניסיון הוא נכס אמיתי שאינו בר תחליף, ובעל יתרונות ממשיים (ובטח שאינו נטל, כפי שנכתב בטקסט 1). הוכחה לכך מטקסט 2: "... הם (הקשישים) היו במקומות שאנחנו עדיין לא היינו בהם, ויכולים ללמד אותנו דברים שאי אפשר ללמוד באוניברסיטה.. יכולים להעריך טוב יותר מה 'יעבוד' ומה 'לא יעבוד'.. התובנות שלהם עשויות לתרום לנו רבות" (שורות 19-22).

הוכחה לכך מטקסט 3: "אולם יש יכולות חשיבה שדווקא משתפרות בגיל מבוגר, למשל היכולת להבין מצבים חברתיים.. יכולת זו נובעת מאינטליגנצייה חברתית ומאינטליגנצייה רגשית, המתעצמות עם השנים ומאפשרות לאדם.. להעריך את המצב ביישוב הדעת.. ולהחליט החלטה מושכלת" (שורות 5-9).

שאלה מספר 3

סעיף א'

הכותב של טקסט 3 מביא עובדה זו על מנת להביע הסתייגות. אומנם קיימת הידרדרות ביכולת הקוגניטיבית של האדם עם הגיל, אך אין מדובר בהידרדרות בכל יכולותיו – קיימות יכולות חשיבה שדווקא הולכות ומשתפרות עם הגיל, כגון האינטליגנצייה החברתית והרגשית. לאור זאת, מומלץ, לדעתו, להקצות לאנשים מבוגרים תפקידי מפתח בתחום החברתי.

סעיף ב'

- 1) כותב טקסט 2 מבסס את עמדתו על שימוש ברעיון שקיבל מאדם שהצליח מאוד בחייו. יזם מצליח זה, טען שמציאת "מייבין" היא השיטה הנכונה ביותר להבין מיהו ה"עצמי העתידי", ועל ידי כך להצליח למצוא את התכלית או הדרך הנכונה בחיים. כותב טקסט 3 מבסס את עמדתו על תוצאות מחקר. הוא מציין מחקר מדעי, המאשש את ההנחה שהאינטליגנצייה החברתית והרגשית מתפתחות עם הגיל.
- 2) תתקבל כל תשובה מנומקת, למשל: אני מעדיף את דרך הביסוס של כותב טקסט 3, כיוון שמדובר בהוכחה שהתקבלה באמצעות מחקר מדעי, שתקף, בעיני, הרבה יותר מאשר רעיון של אדם מצליח, בו השתמש כותב טקסט 2.

שאלה מספר 4

סעיף א'

שני האמצעים הלשוניים שנעשה בהם שימוש בטקסטים 1 ו-2 על מנת ליצור דיאלוג עם הקורא במטרה לשכנעו הם: פנייה בגוף ראשון. שילוב שאלות רטוריות.

סעיף ב'

דוגמאות לפנייה בגוף ראשון:

טקסט 1: "ככל שנקדש... וככל שבחיינו.." (שורה 3)

טקסט 2: "כיצד נמצא את הדרך הנכונה לנו בחיים?" (שורה 1)

דוגמאות לשילוב שאלות רטוריות:

טקסט 1: "הייתכן שבימינו ימנו מנהל לבית ספר רק מפני שצבר ותק?" (שורות 9-10)

טקסט 2: "למה לא להתחיל בפעילות ישנה נושנה: לבקש את עצתם של קשישים?" (שורה 18)

פרק שני- תחביר

בפרק זה הנבחנו נדרשו לענות על שלוש שאלות: על שאלה 7 (חובה), ועל שתיים מן השאלות 8-11.

שאלה מספר 7 חובה

סעיף א'

i. משפט מורכב
העיקרי - נדרש שינוי חברתי עמוק.

ii. מחובר
איבר אחרון - רק צעירים מעטים מבקשים את עצתם של מבוגרים.

iii. מחובר
איבר אחרון - העבר כבר עבר.

iv. מורכב
העיקרי - התייעצו עם אדם מבוגר.

סעיף ב'

iv (כיוון או תכלית)

סעיף ג'

iii (נהגו)

סעיף ד'

i. תכלית

ii. ויתור

iii. ניגוד

iv. תנאי

סעיף ה'

ii. מבוגרים יכולים ליעץ לצעירים בנושאים רבים, אף על פי שרק צעירים מעטים מבקשים את עצתם.

שאלה מספר 8

סעיף א'

v iii i : פסוקית מושא:

iv ii : פסוקית נושא:

סעיף ב'

(1) משמעות המשפטים תאבד.

(2) אם תרד הפסוקית ממשפט אחד, לא יהיה ידוע מה מחקרים מראים.

סעיף ג'

לפי מחקרים, לגיל המבוגר יש גם יתרונות: אינטליגנציה רגשית ואינטליגנציה חברתית.

שאלה מספר 9

סעיף א' + ב'

פ. תיאור

פ. נושא

המבוגרים הולכים ומאבדים את חשיבותם, מפני שמה שהם יכולים ללמוד את הצעירים כבר אגור

ומתועד במכונות החכמות. משפט מורכב

סעיף ג'

אגור ומתועד- נושא כולל

סעיף ד'

נושא מורחב

סעיף ה'

(1) הולכת ומזדקנת, הולך ופוחת

(2) משמעות של תהליך

שאלה מספר 10

סעיף א'

iii. מורכב

סעיף ב'

פשוט

סעיף ג'

i. תיאור (סיבה)

ii. לוואי

iii. תיאור (אופן)

iv. תיאור (סיבה)

v. מושא

סעיף ד'

vii

שאלה מספר 11

סעיף א'

(1) הביטקוין, שהוא מטבע דיגיטלי בין לאומי, אינו מנוהל ע"י ממשלה או בנק.

(2) הביטקוין, מטבע דיגיטלי בין – לאומי, אינו מנוהל ע"י ממשלה או בנק.

סעיף ב'

i. שמגיעים – כשמגיעים

iii. במידה ו – אם

iv. כמובן ש – מובן שנשמור... או כמובן, נשמור...

פרק שלישי- מערכת הצורות

בפרק זה הנבחנים נדרשו לענות על שלוש שאלות: על שאלה 12 (חובה) ועל שתיים מן השאלות 13-16 (שאלות בחירה).

שאלה מספר 12

סעיף א'

הפעיל- תודעה מועיל מוקירה

או

קל- יכולים אגור למדים

סעיף ב'

נפיי- תודעה מועיל מוקירים

סעיף ג'

התנסות- נס"י/ה

התרוממות- רו"מ

סעיף ד'

הוא מחר ילמד

סעיף ה'

מודעות

הפועל

שאלה מספר 13

סעיף א'

לחיזוי

סעיף ב'

למנות - מנ"י/ה פיעל

להוועץ- יוע"צ נפעל

לדעת - יוד"ע קל

למצוא - מצ"א קל

לדמין - דמ"ינ פיעל

להזדקן - זק"ינ התפעל

סעיף ג'

- המציא
- הזקין

שאלה מספר 14

סעיף א'

- נפטט – פיעל
- מאבחן – פועל
- תשכתבי - פיעל
- התערבבו- התפעל

סעיף ב'

- (1) נעו"י – מעירות מכונת נבין
נל"יה – רוצה בנויה
- (2) מכונת

השם

שאלה מספר 15

סעיף א'

- ילד, עלם – קָטַל
- קטין, ישיש – קָטַיל

סעיף ב'

מתבגר, בוגר, מבוגר = בג"ר

סעיף ג'

- (1) י/ונ"ק
- (2) יניקה

סעיף ד'

- תינוק
- תינוקי- תינוק +אי (שם תואר)
- תינוקיות – תינוקי + אות (שם עצם מופשט)

שאלה מספר 16

סעיף א'

ידע- מדע / יודייע
משכל – שכל שכייל
הבנה- תבונה בו"נ

סעיף ב'

- (1) פיקחות- בסיס + צורן סופי
- (2) שורש במשקל
- (3) מחשבה – חשי"ב מקטלה
משכל- שכייל מקטל

סעיף ג'

משנה, מצווה

